

Belgische lippendienst aan Europese initiatieven voor rechtvaardiger belastingen

Kaat Meyns (ACV-studiedienst)

In den beginne was er... het regeerakkoord van Paars, dat men alom een 'voluntaristische aanpak' toedicht. Daarin stond dat de regering naar aanleiding van het Europees voorzitterschap initiatieven zou nemen inzake de Europese harmonisering van de belastingen in het algemeen en de belasting op inkomens uit kapitaal in het bijzonder.

Maar niets is wat het lijkt: in werkelijkheid haalde Belgisch gekuip in de Europese achterkamer de bovenhand in plaats van de voorhoederol die het regeerakkoord uitademde. Een dubbele illustratie.

EUROPEES AKKOORD SPAARFISCALITEIT: 'CECI N'EST PAS UN ACCORD'?

In 2000 bereikten de Europese ministers van Financiën (Ecofinraad) een *politiek* akkoord over de belasting op spaargelden van *niet-inwoners*, d.w.z. Europeanen die binnen de Unie, maar buiten hun eigen land beleggen.

Tijdens een overgangperiode van zeven jaar moeten de lidstaten ofwel informatie doorspelen aan elkaar of een bronbelasting inhouden die de eerste drie jaar minimum 15% moet bedragen en de volgende vier jaar 20%. In het gros van de EU-lidstaten is uitwisseling over het bezit van roerende waarden de normale gang van zaken, zodat deze landen ook reeds in de overgangsfase van het Europees akkoord rond spaarfiscaliteit probleemloos opteren voor informatie-uitwisseling.

België daarentegen houdt zo lang mogelijk vast aan zijn bankgeheim en kiest er tijdens de overgangperiode voor een bronbelasting te heffen. Ons land bevindt zich daarmee alleen in het erg twijfelachtige gezelschap van Luxemburg en Oostenrijk.

Na dit overgangsstadium moeten alle EU-lidstaten hun bankgeheim gedeeltelijk opheffen en informatie doorspelen over rentebetalingen aan niet-inwoners.

Nobele voornemens van Europa... maar de prijzen worden pas aan de meet uitgereikt en die situeert zich eind 2002. Tegen dan moet het politiek akkoord over de spaarfiscaliteit geofficialiseerd worden in de Europese ministerraad, en daar heeft elk land een vetorecht voor fiscale kwesties.

Vooral Luxemburg en Oostenrijk, diep ongelukkig met het akkoord, lieten als voorwaarde inschrijven dat zij van hun potentiële concurrenten buiten de EU, zoals Zwitserland en Liechtenstein, "gelijkwaardige" of "dezelfde" engagementen verwachten.

Zwitserland liet ondertussen weten dat het bereid is een bronbelasting te heffen op spaargelden van EU-burgers, maar dat een afschaffing van zijn bankgeheim uitgesloten is.

Op de opeenvolgende Europese Raden wordt m.b.t. de Europese fiscale initiatieven de stand van zaken opgemeten.

Wie onder het Belgisch voorzitterschap een 'stroomstoot' verwacht had op de weg naar meer fiscale rechtvaardigheid, blijft na de top van Laken (half december 2001) verweesd achter.

Luxemburg en Oostenrijk maakten opnieuw hun weezin tegen het akkoord duidelijk. Zij slaagden er in Brussel in een tekst te laten goedkeuren die volgens hen slechts een 'onderhandelingstekst' is voor de discussies met de derde landen en de afhankelijke territoria. Over de definitieve versie van de richtlijn willen zij pas eind 2002 beslissen, bij unanimitieit. Tegen dan verwachten ze een rapport over de evolutie van de onderhandelingen met de derde landen en de afhankelijke territoria m.b.t. hun engagementen. En ze laten nu al weten dat het Zwitsers voorstel voor een bronbelasting onvoldoende is en niet "gelijkwaardig" aan informatie-uitwisseling.

Minister van Financiën Reynders kon zich voor deze minderheidspositie, die ook België huldigt, geen betere belangenbehartigers wensen. Zo kon hijzelf de Belgische verdediging *low profile* houden en zijn blazoën als *Mister Euro* onbevlekt bewaren. Ook ons land houdt dus zo lang mogelijk vast aan zijn bankgeheim in plaats van zich aan te sluiten bij de huidige gang van zaken in de meeste andere Europese landen.

De Europese Commissie van haar kant wilde vóór eind 2001 een definitieve Europese tekst om op een solide basis de onderhandelingen te kunnen voeren met de derde landen.

Er heersen dus verschillende interpretaties over het in Brussel bereikte compromis. Om het met de woorden van de Franse minister Fabius te zeggen: voor een definitieve tekst eind 2002 zal nog een "viriele" discussie nodig zijn. Tot zolang blijft alles voorspel.

MILLENNIUMBOOM VOOR BELGISCH FISCAAL GUNSTREGIME VOOR BEDRIJVEN: HERBEWAPENING IN PLAATS VAN ONTWAPENING?

Het Europees akkoord over spaarfiscaliteit maakt bovendien deel uit van een ruimer 'fiscaal pakket' dat nog twee andere luiken telt: de belasting op intresten en *royalties* (minder belangrijk) en de gedragscode. Deze laatste wil de schadelijke concurrentie inzake vennootschapsbelasting ontmantelen.

En... zolang er geen akkoord is over alle punten is er over niets een akkoord.

Ook België laat zich in dit soort van chantage niet onbetuigd: toen ons land geen gehoor kreeg voor langduriger Europese clementie voor zijn coördinatiecentra dreigde het ermee te zullen dwarsliggen bij de definitieve goedkeuring van het fiscaal pakket.

Coördinatiecentra zijn een soort van interne bank voor een bedrijvengroep, en door het Belgisch gunstregime betalen ze amper belastingen.

'Behoorlijk bestuur', waar België zo naar snakt, kun je dit niet noemen: het jaar 2000 - in volle gedragscode-tijdperk - was een *grand cru* met een recordaantal nieuwe erkenningen van coördinatiecentra: 32 - het hoogste aantal sinds 1991 - tegenover slechts 7 stopzettingen: een netto-aangroei van 25, en dat na een jarenlange dip.

Coördinatiecentra hebben een looptijd van tien jaar, de nieuwe lichter van 2000 krijgt dus respijt tot en met 2009. En dat terwijl in het kader van de gedragscode duidelijk afgesproken was dat uiterlijk 2005 het doek valt over dergelijke schadelijke belastingregimes.

Het valt ook af te wachten wat Europa, na afloop van het Belgisch voorzitterschap, van plan is met zijn actie tegen de Belgische coördinatiecentra op basis van de Europese con-

currentieregels. Europa zette zijn actie in de tweede helft van 2001 op waakvlam om het Belgisch voorzitterschap niet te ontsieren. Een andere verzachtende omstandigheid was dat ons land een hervorming van zijn vennootschapsbelasting plande en dat het varkentje van de coördinatiecentra misschien op die manier gewassen zou worden.

Hoe de hervorming van de vennootschapsbelasting er concreet zal uitzien - met name of, in ruil voor de tariefverlaging, de belastbare basis enkel op papier of ook daadwerkelijk breder wordt - is momenteel nog koffiedik kijken. Maar in de laatste *state of the union* bleek wel dat het voorkeurregime van de coördinatiecentra *untouchable* is.

Wel zou er een - vooral cosmetische? - opsmuk in de maak zijn: een coördinatiecentrum-bis-regeling, maar of deze centra daarmee daadwerkelijk (veel) meer belastingen zullen betalen, blijft twijfelachtig.

Kwatongen beweren dat ook minister

Reynders al werkt aan een minder opzichtige opvolger voor de Belgische coördinatiecentra. Dit zou gebeuren door het fiscale luik van de Europese vennootschap in te vullen. Via die weg wil men bedrijven die grensoverschrijdend samenwerken, toelaten een Europese vennootschapsvorm aan te nemen, zodat ze zich niet aan elke landsgrens in een ander - nationaal - kleedje moeten wurmen (bv. een naamloze vennootschap naar Belgisch recht...). De Europese vennootschap omvat ook een luik werknemersinspraak.

Het bedrijfsleven, zowel Belgisch als Europees, hoopt in stilte met deze fiscale invulling de huidige concurrentie inzake ondernemingsfiscaliteit te behouden.

Europa en rechtvaardige fiscaliteit. *All is not (yet?) lost...*, maar het blijft een uiterst moeilijke bevalling. En België gedraagt zich niet echt als De Nieuwe Man die aan het kraambed Europa's fiscale barensweeën helpt verzachten.